Cotidianul "ADEVARUL HARGHITEI"

Anul XII, nr.2502 Joi, 24 august 2000

Dezbatuta si anul trecut la editia a II-a a Universitatii, tema din titlu a provocat, atunci ca si acum, numai reflectii triste. “De multe ori am impresia ca suntem un fel de nava care plutim in deriva-a spus d-l **col**. **Grigore Buciu**, directorul grupului mass-media al Armatei, moderatorul dezbaterii – si nu stim niciodata ce vanturi ne bat in panze si ce vanturi ne sunt necesare spre a ajunge la tarmul pe care-l dorim.

Daca inainte de ‘90 presa avea cateva repere din care nu putea sa iasa cu nici-un chip, fenomenul libertatii a provocat o explozie fara precedent a presei in Romania-si ea a contribuit deseori la tulburarea imaginii despre ceea ce suntem si ceea ce dorim sa fim. Daca sintagma: societatea noastra e bolnava este reala, cred ca si presa contribuie la mentinerea acestei boli. Moda negativului importanta din occident ca un semn de maxima deschidere nu face decat sa anihileze ceea ce este autentic in noi. Linia politica nu este nici ea favorabila mentinerii identitatii nationale: ne lasam globalizati pur si simplu ori intram vertical in noua constructie europeana? Cand apare cate o voce din spectrul politic ori militar care afirma ca trebuie sa ne integram cu identitatea noastra, e contrazisa de comentarii indignate. E pusa sub semnul intrebarii dimensiunea trecutului incepand chiar de la presedintele tarii, care se indoia la Monumentul de la Marasesti de importanta istoriei, spunand ca trecutul nu tine de foame. Este adevarat ca nu tine de foame, dar tine de altceva: fara trecut suntem precum acei tineri care traiesc in orfelinate si nu-si gasesc nicidecum identitatea”.

Insistand asupra imaginii Romaniei in strainatate, istoricul militar **dr**. **Mircea Dogaru,** red actor la Observatorul Militar din Bucuresti, crede ca “tot ce ni se intampla ni se datoreaza, pentru ca noi intotdeauna reactionam, nu exploatam subiectele. Suntem ca niste cersetori pe langa ceilalti din cauza

eternei si fascinantei prostii

a celor care prezinta imaginea Romaniei in exterior. La un curs NATO in SUA fiecare delegatie europeana isi prezenta patria apeland la casete si filme care sustineau o imagine eminamente pozitiva a tarii lor, de la vestigii istorice, oameni si natura, pana la bucataria traditionala. “Asteptandu-ma la asa ceva inca din tara, aveam si eu pregatita o caseta realizata de colegii de la Pro Patria. Cum mai aveam trei colegi care erau in posesia casetelor Ministerului Culturii, s-a optat pentru prezentarea “profesionista”, care incepea asa:o femeie urata cu rochia sfasiata se tara pe treptele stirbe ale unei biserici in ruina, tipand ingrozitor sub ochii unui popa gras si stirb. Cam atata s-a putut vedea, intrucat asistenta a parasit, contrariata, sala. Am scris pe tema asta un articol, l-am dat tuturor ziarelor centrale si n-a aparut nicaieri. Totul e ca o

directie:

n-avem nimic, nimic din ce e romanesc nu e reprezentativ”.

Despre albumul Eterna si fascinanta Romanie, d-l Dogaru a spus ca toata lumea se refera la scandalul politic- si nimeni la continut, care e urmatorul: din 514 file, 42 reproduc vechi documente bisericesti, 123 sunt peisaje moarte, fara nici un semn de viata umana sau animala, valabile si pentru Romania si pentru Ucraina, de pilda; 114 sunt imagini cu obiective religioase, cu insistenta pe degradarea zugravelii, acoperisuri desfundate si garduri daramate, 13 imagini de arta 81 de arhitectura din secolele XVI-XIX, 157 imagini din viata rurala, din care 53 de mosi si babe imbracati cu ce da Dumnezeu, un taran descult la coasa imbracat in trening, 15 capete de copii slabi cu ochi infricosati si doar 15 imagini de edificii moderne (2 baraje mici, 2 fabricute, 2 centrale electrice minore etc.). “Asta e imaginea!-a conchis d-l Dogaru – si fiecare acuza generatia de dinainte ca n-a facut nimic in acest sens si fiecare generatie devine la randu-i o producatoare de vorbe, in loc sa faca ceva pur si simplu”

Prof. univ. Ioan Soitu, de la Universitatea din Iasi, considera ca, in general, gazetarii romani nu cunosc daca strainii carora li se adreseaza vor sa stie ceea ce stim noi. Intrucat abilitatea celui care comunica este sa-i, dea satisfactie si receptorului. Si, intrucat cel care comunica se si comunica, nimeni neputand sa comunice fara sa spuna si ceva despre sine, aici apare si *responsabilitatea*

apartenentei: “In 1887 Eminescu ne invata sa fim foarte grijulii cu vorbele si cu ideile pe care le vehiculam – oare sunt toate ale noastre? Iata marea responsabilitate a celor care lucreaza in presa, atunci cand doresc sa se refere la realitatea identitara”, pentru ca autovictimizarea si automarginalizarea se transmit in comunicare vrei-nu vrei, creand imaginea neputintei si lipsei de initiativa practica. Occidentul a invatat sa faca educatie si prin presa negativa, in asa fel incat cel educat nici nu-si da seama de asta, imbinand dezideratul educational cu cel comercial, economic. Referindu-se la
tradarea elitelor
, d-l profesor a spus: “Intelectualii anilor ‘50-‘60 isi faceau studiile la Moscova, veneau inapoi si uitau cine sunt. Sa-l ierte Dumnezeu pe eminentul psiholog Paul Popescu, fiu al unui preot, care si-a dat pe urma numele Neveanu, pentru ca si-a facut studiile pe Nev
a”.

D-na **Marioara Cirlan,** directoarea biroului Fundatiei din Italia, spunea ca si astazi, in pragul Mileniului III, imaginea Romaniei in Italia este cea a finalului epocii Ceausescu: se perinda de la ziar la ziar si de la televiziune la televiziune, cu exasperare, aceleasi imagini ale copiilor din canalele Bucurestiului si ale copiilor bolnavi de Sida luate acum 10-11 ani, imagini insotite de judecati de valoare ce se extind asupra intregii tari si a intregului popor, la care se adauga diversiunile despre Transilvania inserate pe filiera maghiara. Directorul postului RAI 1 - a afirmat d-na Cirlan – a inteles sa prefateze vizita Papei la Bucuresti printr-o masa rotunda cu clerici ortodocsi si catolici din Transilvania, provocati continu intr-un mod scandalos.

Mihail Groza, redactor sef al cotidianului local Adevarul Harghitei**,** a fost de parere ca in bulversarea axiological traversata de Romania contemporana presa n-ar trebui sa devina subiect valorizator atunci cand vorbim de valori nationale, chiar si numai pentru faptul ca in mass-media lucreaza multe lichele. Presa - mai ales cea cotidiana – ar trebui doar sa intervina operativ in apararea ori salvarea a ceva, adica sa creeze cazuri. Desi uneori sunt suficiente onestitatea, adevarul si bunul simt. Un exemplu: Miron Cristea e o mare personalitate a acestor locuri si se incearca de mai multi ani impunerea ei la nivel national; totusi el a facut ceva care ii contrazice intreaga viata si intreaga existenta: a semnat, nu se stie daca manu propria, un document antiunionist la 1916. Adevarul Harghitei a publicat un mic studiu despre aceasta atitudine de neinteles a celui care a facut atatea pentru actul de la 1918 in virtutea onestitatii, adevarului si bunului simt. In pararel, presa colegilor maghiari ridica panegirice lui Wass Albert pentru a justifica o anumita actiune recuperatorie, fara a aminti
nimic
despre faptele lui abominabile in Transilvania anilor ‘40. Intre cele doua atitudini este o prapastie peste care nu se poate arunca nici o punte, indiferent cat de concesivi ar fi politicienii romani si cata nevoie ar avea ei de voturile UDMR. In alta ordine de idei – aceea a lamentarii si

nefacerii – dl. Groza a venit cu exemplul calugarului dobrogean Dionisie cel Mic zis Exigul, caruia ii datoram cronoliga crestina dupa care azi aproape intregul mapamond a intrat in anul 2000. Orice au facut televiziunile noastre inainte de Anul Nou, dand spatiu inclusiv cetatenilor cu fuste crete care prevedeau in ghioc viitorul Romaniei, numai despre acest protoroman genial n-a vorbit nimeni. Si daca s-au alocat 800 de milioane pentru candidatura d-lui Caramitru la presedintia UNESCO (daca obtinea macar un singur vot ar fi fost cel mai scump vot din istorie, dar n-a fost sa fie), nu s-au gasit si 20 de milioane pentru o placheta ori un filmulet care sa arate lumii cui ii datoram, in ultima instanta, aceasta sarbatoare.

D-na **Angela Barsan**, corespondent TVR, Miercurea – Ciuc, considera ca e mult mai greu sa fii roman in Harghita-Covasna decat in Canada ori SUA, pentru ca acolo statutul lor e limpede. Si e scandalos ca noi sa avem aici aceelasi probleme identitare si impedimente in promovarea valorilor nationale precum romanii din diaspora. Lucrurile s-ar explica prin mediul asemanator, din moment ce raportul prezentei oficialilor romani in zona dupa ce sunt alesi este de 9/1 in favoarea celor de la Budapesta. “Intr-o luna, ministrul justitiei din Ungaria a fost de 4 ori in Harghita , iar ministrul roman niciodata, desi sunt aici probleme foarte delicate privind interpretarea Constitutiei si a legilor tarii. La fel se poate spune despre ministrul roman al culturii, care daca vine o data se refera la valorile maghiare, nu la cele nationale, contribuind si el la adancirea clivajului comunicational dintre romani si maghiari. E limpede ca romanii traiesc intr-un climat defensiv fata de permanenta agresivitatii identitare maghiare”.

D-l **Ilie Traian,** redactor Curierul Romanesc, crede ca suntem condamnati sa fim optimisti chiar fata de clasica noastra incapacitate de actiune, din moment ce exista in afara cazuri particulare de success in mediatizarea adevarului, desi nu se lucreaza institutionalizat. Unii romani de peste granite, facand absolut totul din proprie initiativa si cu forte proprii, au reusit sa sparga conventiile, sa tina piept imaginii denigratoare si chiar sa determine destituirea unor redactori pentru rea vointa ori pentru dezinformare. Iar daca se poate face asta acolo, inseamna ca se poate face si aici, in centrul tarii!

Deputatul **Iurie Rosca** de la Chisinau a spus ca dincolo de Prut sunt doua moduri de a face presa: cea care clameaza sansa pierduta si adio Basarabie, pe care a numit-o presa nationalistilor ratati, si presa angajata, implicata, optimista, datatoare de sperante, nu lipsite de

realism. ”Problema noastra e presa din Romania, unde se vorbeste despre noi doar la alegeri ori la vreun eveniment; realitatile din Basarabia sunt cunoscute in tara fragmentar si adeseori deformat, iar factorul de decizie, tributar a ceea ce stie el despre trecutul Basarabiei, judeca tot asa, cunoscand prezentul din aproximatii. Eu am renuntat de mult sa mai dau telefoane si sa corectez erorile, ma multumesc cu realitatea ca razboiul mediatic e pierdut, intrucat stim cine controleaza presa care conteaza in deciziile de la Bucuresti”.

Mihail GROZA